

MAKRO GÖRÜŞ

GSYH Büyümesi

2022 III. Çeyrek

Şakir Turan

turans@tskb.com.tr

TSKB Ekonomik Araştırmalar

2022 yılı üçüncü çeyrekte gayri safi yurtiçi hasıla (GSYH) büyümesi hız kesti. Takvim ve mevsim etkisinden arındırılmış verilere göre GSYH bir önceki döneme göre %0,1 daralırken, yıllıklandırılmış GSYH büyümesi %3,9 seviyesinde gerçekleşti. Yıllık büyüme hızı ise takvim etkisinden arındırılmış seride %3,6, arındırılmamış seride %3,9 olarak açıklandı. Dolar bazında kümülatif GSYH 2022 ikinci çeyrekteki 828,2 milyar dolardan 842,3 milyar dolara yükseldi.

Harcamalar tarafında büyümeye en yüksek katkı yine özel sektör tüketiminden ve ihracattan geldi. Arındırılmamış verilere göre özel sektör tüketimi büyümeye toplam 12,0 yüzde puan katkı yaptı. Dayanıklı ve yarı dayanıklı tüketim malları harcamalarında hızlanma olurken, dayanıksız tüketim mali harcamalarında yavaşlama yaşandı. Hizmetlere yönelik harcamalar bir miktar yavaşlamakla birlikte gücünü korudu. Kamu harcamalarının katkısı merkezi yönetim bütçe verilerinin işaret ettiği gibi 1,1 yüzde puan seviyesinde gelirken, yıllık bazda %1,3 daralan yatırımlar büyümeyi 0,3 yüzde puan aşağı çekti. Yatırımlar içerisinde makine-teçhizat yatırımlarındaki %14,3'lük yıllık bazda güçlü büyümeye karşın inşaat yatırımlarında %19,9'luk daralma dikkat çekti. Bu süreçte stok kaleminin büyümeyi aşağı çekmesi peş peşe sekizinci çeyreğe ulaştı. Toplam büyümeyi stoklar 9,6 yüzde puan aşağı çekerken, büyümeye gelen katkı stoklar dahil toplam iç talepten 3,2 yüzde puan, net dış talepten 0,7 yüzde puan oldu.

İktisadi faaliyet kolları arasında inşaat dışındakilerde büyüme sürdü. Üretim tarafında büyümenin sürükleyicisi yine hizmetler ağırlıklı faaliyetler olurken, sanayiden gelen katkı oldukça sınırlı kaldı. Hizmetler 2022 üçüncü çeyrekte yıllık bazda %6,9 büyürken, GSYH büyümesine katkısı 1,7 yüzde puan oldu. Finans ve sigorta sektörü yıllık bazda %21,6 genişlerken, toplam büyümeyi 0,9 yüzde puan destekledi. Bu dönemde bilişim, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri ile kamu yönetimi ve diğer hizmetler kalemi yıllık bazda %5,6 büyürken, genel GSYH büyümesine toplamda 1,7 yüzde puan katkı yaptılar. Sanayi sektöründe yıllık büyüme sadece %0,3 gelirken, toplam büyümeye katkısı 0,1 yüzde puan oldu. Tarımsal hasıla iki yarıdaki daralmanın ardından üçüncü çeyrekte yıllık bazda %1,1 büyürken, GSYH'yi 0,1 yüzde puan destekledi. Aynı dönemde %14,1 daralan inşaat sektörünün büyümeye etkisi 0,8 yüzde puan azaltıcı yönde olurken, %4,1 büyüyen gayrimenkul faaliyetleri büyümeye 0,3 yüzde pozitif katkı yaptı.

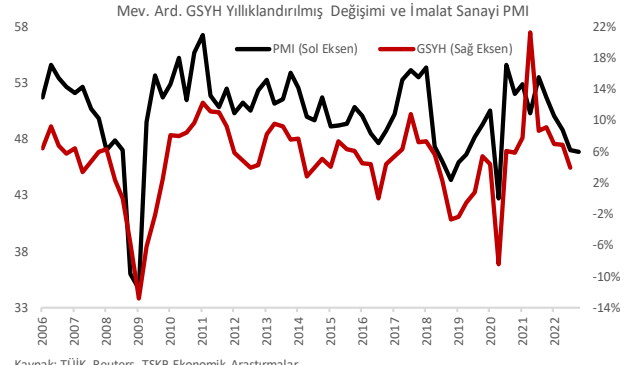
2022 üçüncü çeyrek GSYH verileri iç talepte yavaşlama sınırlı kalsa da dış talebin ivme kaybını teyit etti. Makine-teçhizat yatırımlarındaki güçlü büyümeye ek olarak net ihracattan gelen pozitif katkının yavaşlayarak da olsa sürmesi ile olumlu kompozisyon devam etti. Hanehalkı harcamalarındaki canlılık aylık frekanslı verilerle uyumlu görüldü. Üretim tarafında inşaattaki zayıf sonuçlar güven endeksleri dışındaki aylık frekanslı verileri teyit ederken, GSYH içindeki sanayi aylık verilerden de zayıf bir performans ortaya koydu. Finans ve sigortacılık faaliyetlerinde aktivite yine oldukça güçlü gerçekleşti. Finansman koşulları iç talebi desteklese de dördüncü çeyreğe ait öncü veriler dış talebin etkisiyle ekonomik aktivitede daha belirgin bir yavaşlamaya işaret ediyorlar. Üç çeyrek gerçekleştirmelerini dikkate aldığımızda 2022 genelinde büyümenin %5'in üzerinde geleceğini hesaplıyoruz. 2023'te ise büyümenin %4 civarına ineceğini öngörüyoruz.

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Harcama Bileşenlerine Göre GSYH	Yıllık Değişimler				Yıllık Değişimlere Katkılar			
	IV. Ç 21	I. Ç 22	II. Ç 22	III. Ç 22	IV. Ç 21	I. Ç 22	II. Ç 22	III. Ç 22
Özel Sektör Tüketimi	20.5%	21.0%	22.4%	19.8%	12.0%	12.6%	13.6%	12.0%
Kamu Harcamaları	1.4%	4.7%	2.0%	8.5%	0.2%	0.6%	0.3%	1.1%
Yatırımlar	2.1%	4.1%	5.0%	-1.3%	0.6%	1.1%	1.3%	-0.3%
İhracat	21.6%	14.8%	16.4%	12.6%	5.0%	3.4%	3.9%	2.9%
İthalat	3.1%	2.2%	5.8%	12.2%	0.7%	0.4%	1.1%	2.2%
GSYH	9.6%	7.5%	7.7%	3.9%				

İktisadi Faaliyet Bileşenlerine Göre GSYH	Yıllık Değişimler				Yıllık Değişimlere Katkılar			
	IV. Ç 21	I. Ç 22	II. Ç 22	III. Ç 22	IV. Ç 21	I. Ç 22	II. Ç 22	III. Ç 22
Tarım	2.6%	-2.4%	-2.3%	1.1%	0.1%	-0.1%	-0.1%	0.1%
Sanayi	11.4%	8.2%	7.9%	0.3%	2.3%	1.8%	1.7%	0.1%
İnşaat + Gayrimenkul	0.2%	-0.8%	-2.0%	-4.0%	0.0%	-0.1%	-0.3%	-0.5%
Hizmetler	15.8%	15.4%	18.2%	6.9%	3.7%	3.5%	4.3%	1.7%
Finans ve Sigorta	16.4%	25.7%	26.6%	21.6%	0.6%	1.2%	1.3%	0.9%
Diğer	8.0%	3.4%	2.7%	5.6%	2.8%	1.1%	0.9%	1.7%
GSYH	9.6%	7.5%	7.7%	3.9%				

Kaynak: TÜİK, Reuters, TSKB Ekonomik Araştırmalar

TSKB

Danışmanlık Hizmetleri Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr
MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81
FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE
tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2022 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

